

संदर्भग्रंथ सूची

बापट, भा.गो., (१९७०), “शैक्षणिक संशोधन”, पुणे, नूतन प्रकाशन.

भिंताडे वि.रा., (१९८९), “शैक्षणिक संशोधन पद्धती”, पुणे, नूतन प्रकाशन.

गाजरे, रा.वि., चिटणीस, अंशुमती, पाटील नलिनी, (२००५), “शिक्षणाचे अधिष्ठान”, पुणे, नूतन प्रकाशन.

करंदीकर, सुरेश व मंगरूळकर मीना, (२००५), “मराठी आशययुक्त अध्यापन पद्धती” कोल्हापूर, फडके प्रकाशन.

कट्टी, आर. एस., (२००७) “द्वितीय भाषा हिंदी”, कोल्हापूर, फडके प्रकाशन.

कुंडले, म.बा., “शैक्षणिक तत्त्वज्ञान व शैक्षणिक समाजशास्त्र” पुणे, श्री विद्या प्रकाशन.

मुळे, रा.शं., उमाटे, वि.तु., (१९९३), “शैक्षणिक संशोधनाची मूलतत्वे”, नागपूर, म.वि.ग्रंथनिर्मिती मंडळ.

प्राथमिक शिक्षण अभ्यासक्रम, (२००६), पुणे, म.रा.शै.सं.व.प्र.प

प्राथमिकस्तरावरील इ.५वीची मराठी, हिंदी, इंग्रजी भाषांची पाठ्यपुस्तके
(जून २००६)

सरपोतदार पी.ए., भोसले, ए.व्ही., सांगळे, के.एन. (२००५), “आशययुक्त अध्यापन पद्धती”, कोल्हापूर, फडके प्रकाशन.

References

- Best, J.W., and Khan, J.V., (2005), "Research in Eduation", New Delhi, Prentice hall of India, Pvt. Ltd.
- Buch, M.B., (1983-88), "Fourth Survey of Research in Education", New Delhi, N.C.E.R.T.
- Buch M.B., (1988-92), "Fifth survey of Research in Education", New Delhi, N.C.E.R.T.
- V.Z. Sali, Suresh Karandikar, (2007), "Third Language", Kolhaur, Phadake Publication.

परिशिष्ट 'अ'
तज्ज्ञ मार्गदर्शकांची यादी

१. डॉ. सौ. रमा अ. भोसले

अधिव्याख्याता, श्री.म.ता.शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, कोल्हापूर.

२. डॉ. श्री.आय.सी.शेख

अधिव्याख्याता, जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था, कोल्हापूर.

३. डॉ. श्री. रविंद्र मिरजकर

अधिव्याख्याता, महावीर महाविद्यालय, कोल्हापूर.

४. प्रा.सौ.एस.के.पाटील

अधिव्याख्याता, महावीर महाविद्यालय, कोल्हापूर.

५. प्रा.सौ.मनिषा डांगे

अधिव्याख्याता, वसंतराव नाईक शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, कोल्हापूर.

परिशिष्ट 'ब'

मतावली भरून देणाऱ्या तज्ज्ञांची यादी

महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती मंडळ, पुणे.

१. श्री. देवीदास मन्मथ गाताडे
२. डॉ. श्री प्रभाकर श्रावण चौधरी
३. डॉ. श्रीम. अलका पोतदार
४. श्रीम. श्रुती चौधरी
५. श्रीम. धनवंती हर्डीकर

परिशिष्ट 'क'

पडताळासूची भरून देणाऱ्या शिक्षकांची यादी

- १ श्रीम. सुरेखा मारूती कुंभार
- २ श्री. संभाजी मारूती कदम
- ३ श्री. इनास लुट्टीक शालवादोर
- ४ श्री. सुरेश निंगाप्पा कुंभार
- ५ श्री. दादासो आण्णासो चौगुले
- ६ श्री. राजेंद्र विठू कोळी
- ७ श्री. शमशुद्दिन सलीम अत्तार
- ८ श्री. नौशाद महंमद शेडबाळे
- ९ श्री. रावसाहेब अण्णू आवटी
- १० श्रीम. कांचन एन. खटावकर
- ११ सौ. एन्.एन्. कांबळे
- १२ सौ. एम्.पी. कांबळे
- १३ श्री. भिमराव शंकर संघमित्रा
- १४ श्री. राजेंद्र दत्तात्रय भिलवडे
- १५ श्रीम. मनिषा बाळासो पाटील
- १६ श्री. अरूण विलास मोरे
- १७ कु. एस्.एस्.दौंडे
- १८ सौ. एस्.आर. भाटे
- १९ श्री. शिवाजी गणपती खोत
- २० श्री. विष्णू परशराम डवरी
- २१ श्री. मधुकर गणपती फरांडे

- २२ श्री. शिवानंद विजयराव पोवार
- २३ श्री. जयवंत बाबूराव खाडे
- २४ श्री. संगीता अशोक वायदंडे
- २५ श्रीम. उज्ज्वला भिमाशंकर बुटे
- २६ श्री. सलीम महंमद शेख
- २७ श्री. दादासो बापू देमाण्णा
- २८ श्री. तानाजी महादेव शितोळे
- २९ श्री. सुनिल श्रीपाल व्हनवाडे
- ३० श्री. रामचंद्र लक्ष्मण लठ्ठे
- ३१ श्री. रामगोंडा पुनगोंडा पाटील
- ३२ सौ. यु.व्ही. निर्मळे
- ३३ सौ. एन्.बी. नक्कारची
- ३४ सौ. मोनाली मोहन देशपांडे
- ३५ सौ. गुरुदेवी विरूपाक्ष गुड्डी
- ३६ सौ. शिलप्रभा महादेव करवे
- ३७ सौ. सुलभा बळवंतराव भेंडूलकर
- ३८ सौ. मीना अविनाश बुचडे
- ३९ श्री. देवेंद्र पांडुरंग कांबळे
- ४० श्री. एस्.के.पाटील
- ४१ श्री. बी.ए. जमादार
- ४२ श्री. विजय लक्ष्मण माने

- ४३ श्री. मा.ल.कांबळे
४४ सौ. पुष्पलता रामचंद्र पोवार
४५ सौ. साऊबाई बाळासो माणगावे
४६ सौ. मंगल महावीर पाटील
४७ सौ. सुरेखा संजय पाटील
४८ श्री. बापू बाळू पाटील
४९ सौ. फरजाना शौकत बागवान
५० श्री. सच्यद शहाजहान बादशहा
५१ श्री. संजय वसंतराव दळवी
५२ श्री. विलास वसंत वासुदेव
५३ श्री. संतोष महादेव काळे
५४ सौ. प्रमिला दादासो राजमाने
५५ श्री. महावीर हरीबा दिंडे
५६ श्रीम. सुमित्रा धोंडीराम शंकरदास
५७ सौ. अस्मिता राजाराम सुतार
५८ सौ. प्रभावती अशोक लंबे
५९ श्री. अशोक विश्वनाथ लंबे
६० श्री. आप्पासो तातोबा हुतकीरे
६१ सौ. एम.डी. थोरात
६२ सौ. वर्षा साखरपे
६३ सौ. अंजना शिवगोंडा पाटील

- ६४ श्री. गुंडाप्पा लगमाण्णा कुंभार
६५ श्री. संभाजी राजाराम जाधव
६६ श्री. लक्ष्मण आण्णाराव कबाडे
६७ सौ. उज्ज्वला श्रीकृष्ण मुरुडकर
६८ श्री. उत्तम रामा भगत
६९ श्रीम. वर्षा संजय भगाटे
७० श्री. बी.एस.जाधव
७१ श्री. विजय निळकंठ कोळेकर
७२ श्री. एस.एन.सोनाळकर
७३ सौ. के.आर.शिंदे
७४ श्री. एम.के.सोनार
७५ श्री. सी.बी.मोरे

परिशिष्ट 'ड'

शाळांची यादी

- १ पार्वतीविद्या मंदीर, आर.के.नगर, यड्राव
- २ व्यंकटराव हायस्कूल, इचलकरंजी
- ३ विद्यामंदीर पाटील मळा, अ.लाट
- ४ मयूर गर्ल्स हायस्कूल, इचलकरंजी
- ५ तात्यासाहेब मुसळे विद्यालय, इचलकरंजी
- ६ सरस्वती गर्ल्स हायस्कूल, इचलकरंजी
- ७ म.ल.ग. हायस्कूल, कोल्हापूर
- ८ विक्रम हायस्कूल, कोल्हापूर
- ९ कन्या विद्यामंदीर, शिरदवाड
- १० कुमार विद्यामंदीर, शिरदवाड
- ११ जांभळी हायस्कूल, जांभळी
- १२ शा.कृ.पंत वालावलकर हायस्कूल, कोल्हापूर
- १३ आर.के.वालावलकर प्रशाला, कोल्हापूर
- १४ न्यू इंग्लिश स्कूल, अ.लाट
- १५ कुमार विद्यामंदीर, अ.लाट
- १६ केंद्रीय प्राथमिक शाळा, अ.लाट
- १७ कन्या विद्यामंदीर अ.लाट
- १८ दानोळी हायस्कूल, दानोळी
- १९ कन्या विद्यामंदीर, दानोळी
- २० कन्या विद्यामंदीर, उमळवाड
- २१ केंद्रीय शाळा, दत्तनगर, कोथळी
- २२ विद्यामंदीर, शिवनाकवाडी
- २३ कन्या वि.म. दत्तनगर, शिरोळ
- २४ नंदादीप हायस्कूल, नांदणी
- २५ विद्यापीठ हायस्कूल, कोल्हापूर

परिशिष्ट 'इ'

विनंती पत्र

पाटील रेखाताई आपगोंडा
अध्यापक विद्यालय, इचलकरंजी

प्रति,
मा. सदस्य
पाठ्यपुस्तक निर्मिती मंडळ,
पुणे.

विषय : संशोधनासाठी आवश्यक माहिती संकलनासाठी सहाय्य
मिळणेबाबत.

महोदय,

सन २००६चा प्राथमिक स्तरावरील अभ्यासक्रम व त्यानुसार तयार झालेली इ.५वीची मराठी, हिंदी, इंग्रजीची पाठ्यपुस्तके यांच्या सहसंबंधाचा अभ्यास मी करीत आहे.

सदरचे संशोधन मी शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूरच्या एम्.फिल्. (शिक्षणशास्त्र) पदवीच्या पूर्ततेसाठी; मार्गदर्शिका मा.डॉ.सौ.रमा भोसले मॅडम यांच्या मार्गदर्शनाखाली करीत आहे.

मला या अभ्यासक्रम व पाठ्यपुस्तक विश्लेषणासाठी आपले मार्गदर्शन महत्वाचे ठरणार आहे. या विश्लेषणाचे मुद्दे निश्चित करून सहकार्य करावे.

अभ्यासक्रम व पाठ्यपुस्तक विश्लेषणासाठीची मतावली सोबत जोडली आहे. त्यातील प्रत्येक मुद्द्यासाठी अशंत: असहमत, पूर्णतः असहमत, अशंत: सहमत, पूर्णतः सहमत, असे चार गट आहेत. आपण प्रत्येक मुद्द्याला आपले मत (✓) अशी खूण करून दर्शवावे.

याशिवाय आपली काही मते असतील तर शेवटी दिलेल्या रिकाम्या जागेत नोंदवावीत.

पाटील रेखाताई आपगोंडा

मतावली भाग — १

अभ्यासक्रमाच्या विश्लेषणासंदर्भात मतावली

(सन २००६ चा इ. ५वीचा मराठी, हिंदी, इंग्रजीचा अभ्यासक्रम/पाठ्यक्रम)

सूची

- A - अशंत: असहमत
B - पूर्णतः असहमत
C - अशंत: सहमत
D - पूर्णतः सहमत

अ.क्र.	'अ' उद्दिष्टे	मराठी				हिंदी				इंग्रजी			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
१.	२००६चा प्राथमिक स्तरावरील अभ्यासक्रम निर्धारित उद्दिष्टे साध्य करणारा आहे.												
२	समाजिक गरजांना व बदलांना अनुसरून उद्दिष्टांची निश्चिती केलेली आहे.												
३	हा अभ्यासक्रम बालकांच्या सर्वांगीण विकासास पूरक आहे.												
४	उद्दिष्टे निश्चित करताना विद्यार्थ्यांच्या मानसिकतेचा विचार केला आहे.												

अ.क्र.	'ब' आशय	मराठी				हिंदी				इंग्रजी			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
५	या अभ्यासक्रमातील आशय विद्यार्थी विकास्तरानुसार आहे.												
६	या अभ्यासक्रमात लवचिकता व विविधता आहे.												
७	हा अभ्यासक्रम संख्येपेक्षा गुणवत्तेवर आधारित आहे.												
८	राष्ट्रीय मूल्ये व गाभाभूत घटकांवर आधारित आशयांचा समावेश केलेला आहे.												
९	हा अभ्यासक्रम संस्कृतीचे संरक्षण, संवर्धन व सुधारणांना प्रोत्साहन देणारा आहे.												
१०	हा अभ्यासक्रम माहिती तंत्रज्ञानावर भर देणारा आहे.												
११	व्यक्ती, कुटुंब, समाज व राष्ट्र यांना उपयोगी पडणारा अभ्यासक्रम आहे.												

अ.क्र.	'क' आशय	मराठी				हिंदी				इंग्रजी			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
१२	विद्यार्थ्यांच्या सर्जनशीलतेला व कृतीशीलतेला वाव देणाऱ्या उपक्रमांचा समावेश अभ्यासक्रम आहे.												
१३	हे उपक्रम विद्यार्थ्यांच्या स्वयंअध्ययनावर भर देणारे आहेत.												
१४	या अभ्यासक्रमात आनंददायी व मनोरंजक उपक्रम आहेत.												
१५	भाषिक कौशल्यावर आधारित उपक्रम												
	'ड' मूल्यमापन												
१६	या अभ्यासक्रमामध्ये मूल्यमापनासंदर्भात योग्य मार्गदर्शन आहे.												
१७	निरंतर व सर्वकष मूल्यमापन पद्धतीवर जास्त भर आहे.												

मतावली भाग — २

पाठ्यपुस्तकांच्या विश्लेषणासंदर्भात मतावली

(सन २००६ च्या अभ्यासक्रमानुसार तयार झालेली इ. ५वीची मराठी, हिंदी,
इंग्रजी या भाषांची पाठ्यपुस्तके)

अ.क्र.	'अ' उद्दिष्टे	मराठी				हिंदी				इंग्रजी			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
1)	पाठ्यपुस्तकाचे बहिरंग												
१	आवरण — पाठ्यपुस्तकाचे मुखपृष्ठ व दोन्ही आकर्षक आहेत.												
२	बांधणी — पाठ्यपुस्तकांची बांधणी मजबूत आहे.												
३	मुद्रण/छपाई — अक्षरांचा आकार योग्य, सुस्पष्ट आहे.												
४	आकार — पाठ्यपुस्तकांचा आकार योग्य आहे.												
५	कागद — पाठ्यपुस्तकांसाठी वापरलेला कागद स्वच्छ, शुभ्र आहे.												
६	चित्रे, आकृत्या, आलेख — पाठ्यपुस्तकामध्ये स्तरानुसार योग्य ठिकाणी चित्रे, आकृत्या, आलेख इ. चा समावेश आहे.												
७	किंमत — पाठ्यपुस्तकांची किंमत सर्वसामान्य विद्यार्थ्यांना परवडेल अशी आहे.												

अ.क्र.	'अ' उद्दिष्टे	मराठी				हिंदी				इंग्रजी			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
II)	पाठ्यपुस्तकाचे अंतरंग												
६	ही पाठ्यपुस्तके पाठ्य- क्रमानुसार तयार केली आहेत.												
७	घटकांची मांडणी घटक पद्धतीने / मानसशास्त्रीय पद्धतीने केलेली आहे.												
८	घटक मांडणीत अध्यापन सूत्रांचा अवलंब केला आहे.												
९	पाठ्यपुस्तकातील आशयामध्ये अचूकता व सुसंगतात आहे.												
१०	दहा गाभाभूत घटक व राष्ट्रीय मूल्ये यांचा समावेश घटकांमध्ये आहे.												
११	प्राथमिकस्तरावरील उद्दिष्टे लक्षात घेऊन ही पाठ्यपुस्तके तयार केली आहेत.												
१२	पाठ्यपुस्तकांमध्ये समवाय तत्वांचा अवलंब केला आहे.												
१३	भाषाशैली योग्य आहे.												
१४	पाठ्यपुस्तकांमध्ये विद्यार्थ्यांच्या दैनंदिन जीवनाशी निगडित उदाहरणांचा समावेश आहे.												
१५	विविध क्षमतांच्या विकासा- साठी आवश्यक घटक आहेत.												

अ.क्र.	'अ' उद्दिष्टे	मराठी				हिंदी				इंग्रजी			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
१६	माहिती तंत्रज्ञानावर आधारित घटकांचा समावेश आहे.												
१७	पाठ्यपुस्तकामध्ये आशय, साहित्यप्रकार, रूची याबाबतीत विविधता आढळते.												
१८	स्वावलंबी शिक्षणाचा व आरोग्य शिक्षणाचा विचार झालेला दिसून येतो.												
१९	पर्यावरण शिक्षणाचा विचार दिसून येतो.												
२०	व्याकरणातील घटकांचा समावेश स्तरानुसार आहे.												
२१	सामान्यज्ञान वाढीचे प्रयत्न दिसून येतात.												
२२	अध्ययन-अध्यापन प्रक्रिया आनंददायी व मनोरंजक बनविण्याचे प्रयत्न दिसून येतात												
२३	स्वयंअध्ययनासाठी व स्वयंमूल्यमापनासाठी स्वाध्याय दिलेले आहेत.												
२४	या पाठ्यपुस्तकांमधून निरंतर व सर्वकष मूल्यमापन पद्धतीवर भर दिलेला आहे.												

परिशिष्ट 'ई'

विनंती पत्र

पाटील रेखाताई आपगोंडा
अध्यापक विद्यालय, इचलकरंजी

प्रति,

मा. भाषा शिक्षक

विषय : संशोधनासाठी आवश्यक माहिती संकलनासाठी सहकार्य
मिळणेबाबत.

महोदय,

सन २००६चा प्राथमिक स्तरावरील अभ्यासक्रम व त्यानुसार तयार झालेली इ.५वीची मराठी, हिंदी, इंग्रजीची पाठ्यपुस्तके यांच्या सहसंबंधाचा अभ्यास मी करीत आहे.

सदरचे संशोधन मी शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूरच्या एम.फिल. (शिक्षणशास्त्र) पदवीच्या पूर्ततेसाठी मार्गदर्शिका मा.डॉ.सौ.रमा भोसले मॅडम यांच्या मार्गदर्शनाखाली करीत आहे.

सोबत जोडलेल्या सदर अभ्यासक्रम व पाठ्यपुस्तके यांच्या विश्लेषणातसंदर्भातील पडताळा सूचीमध्ये प्रत्येक विधानासाठी अशंतः असहमत, पूर्णतः असहमत, अशंतः सहमत, पूर्णतः सहमत, असे चार गट आहेत. प्रत्येक विधानाच्या ज्या पर्यायाशी आपण सहमत आहात त्याखाली (✓) अशी खूण करावी.

माझ्या या कामात कृपया आपले सहकार्य मिळावे ही विनंती.

पाटील रेखाताई आपगोंडा

परिशिष्ट
पडताळासूची

सन २००६चा प्राथमिक स्तरावरील भाषेचा अभ्यासक्रम व त्यानुसार तयार झालेल्या इ. ५वीच्या मराठी, हिंदी, इंग्रजी पाठ्यपुस्तकांच्या विश्लेषणासंदर्भात पडताळासूची.

अभ्यासक्रम (सन २००६चा प्राथमिक स्तरावरील इ. ५वीचा अभ्यासक्रम)	अशंत असहमत			पूर्णतः असहमत			अशंतः सहमत			पूर्णतः सहमत		
	म रा ठी	हिं दी	इं ग्री	म रा ठी	हिं दी	इं ग्री	म रा ठी	हिं दी	इं ग्री	म रा ठी	हिं दी	इं ग्री
अ – उद्दिष्टे												
१) हा अभ्यासक्रम निर्धारित उद्दिष्टे साध्य करणारा आहे.												
२) उद्दिष्टांची निश्चिती सामाजिक गरजांना व बदलांना अनुसरून आहे.												
३) हा अभ्यासक्रम नजीकच्या भविष्यकाळातील गरजा लक्षात घेऊन तयार केलेल्या आहे.												
४) हा अभ्यासक्रम बालकांच्या सर्वांगीण विकासास पूरक आहेत.												
५) उद्दिष्टे निश्चित करताना विद्यार्थ्यांच्या मानसिकतेचा विचार केला आहे.												
६) या अभ्यासक्रमातील उद्दिष्टे विद्यार्थ्यांच्या भाषिक कौशल्यावर आधारित आहेत.												
ब – आशय :												
७) या अभ्यासक्रमातील आशय विद्यार्थी विकासस्तरानुसार आहे.												

अभ्यासक्रम (सन २००४चा प्राथमिक स्तरावरील इ. ५वीचा अभ्यासक्रम)	अशंत अहसमत			पूर्णतः असहमत			अशंतः सहमत			पूर्णतः सहमत		
	म रा ठी	हिं दी ग्री	इं ग्री जी	म रा ठी	हिं दी ग्री जी	इं ग्री जी	म रा ठी	हिं दी ग्री जी	इं ग्री जी	म रा ठी	हिं दी ग्री जी	इं ग्री जी
८) या अभ्यासक्रमातील आशयामध्ये विविधता व लवचिकता आहे.												
९) हा अभ्यासक्रम संख्येपेक्षा गुणवत्तेवर भर देणारा आहे.												
१०) या अभ्यासक्रमामध्ये राष्ट्रीय मूल्ये व गाभाभूत घटकांवर आधारित आशयाचा समावेश आहे.												
११) या अभ्यासक्रमामध्ये व्यावसायिक शिक्षणावर आधारित आशयाचा समावेश केलेला आहे.												
१२) या अभ्यासक्रमातील आशयामध्ये क्रमबद्धतेचा विचार केलेला आहे.												
१३) हा अभ्यासक्रम संस्कृतीचे संरक्षण, संवर्धन व सुधारणांना प्रोत्साहन देणारा आहे.												
१४) या अभ्यासक्रमामध्ये माहिती तंत्रज्ञानावर आधारित आशयाचा समावेश केलेला आहे.												
१५) या अभ्यासक्रमामध्ये व्यक्ती, कुटुंब, समाज व राष्ट्र यांना उपयोगी पडणारा आशय दिलेला आहे.												
१६) या अभ्यासक्रमामध्ये जागतिकीकरण, स्वाजगीकरण व उदारीकरणावर भर देणारा आशय आहे.												

अभ्यासक्रम (सन २००४चा प्राथमिक स्तरावरील इ. ५वीचा अभ्यासक्रम)	अशंतः अहसमत			पूर्णतः असहमत			अशंतः सहमत			पूर्णतः सहमत		
	म रा ठी	हिं दी ग्री	इं ग्री जी	म रा ठी	हिं दी ग्री	इं ग्री जी	म रा ठी	हिं दी ग्री	इं ग्री जी	म रा ठी	हिं दी ग्री	इं ग्री जी
क — उपक्रम :												
१७) विद्यार्थ्यांच्या सर्जनशीलतेला व कृतीशीलतेला वाव देणाऱ्या उपक्रमांचा समावेश अभ्यासक्रमात आहे.												
१८) हे उपक्रम विद्यार्थ्यांच्या स्वयंअध्ययनावर भर देणारे आहेत.												
१९) या अभ्यासक्रमात आनंददायी व मनोरंजक उपक्रम आहेत.												
ड — मूल्यमापन												
२०) या अभ्यासक्रमात मूल्यमापनासंदर्भात मार्गदर्शन आहे.												
२१) निरंतर व सर्वकषमूल्यमापन पद्धतीवर भर आहे.												
२२) मूल्यमापनात श्रेणी पद्धतीचा स्विकार योग्य आहे.												
इ — प्रकल्प :												
२३) विद्यार्थ्यांना वैयक्तिक व सामूहिकरित्या करता येण्यासारखे प्रकल्प आहेत.												
२४) प्रकल्पासाठी मूल्यमापन पद्धतीमध्ये १०० गुणांची तरतूद योग्य आहे.												

पाठ्यपुस्तक	अशंत अहसमत			पूर्णतः असहमत			अशंतः सहमत			पूर्णतः सहमत		
	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी
अ – पाठ्यपुस्तकाचे बहिरंग												
१) आवरण : पाठ्यपुस्तकाचे मुखपृष्ठ व मलपृष्ठ दोन्ही आकर्षक अहेत.												
२) मुखपृष्ठ व मलपृष्ठ छापताना वयोगटाचा विचार केला आहे.												
३) बांधणी : या पाठ्यपुस्तकाची बांधणी मजबूत आहे.												
४) छपाई/मुद्रण : या पाठ्यपुस्तकांतील अक्षरांचा आकार सुस्पष्ट व योग्य आहे.												
५) आकार : या पाठ्यपुस्तकांचा आकार हाताळण्यास योग्य आहे.												
६) किंमत : पाठ्यपुस्तकांची किंमत सर्वसामान्य विद्यार्थ्यांना परवडेल अशी आहे.												
७) कागद : पाठ्यपुस्तकांसाठी वापरलेला कागद योग्य जाडीचा व शुभ्र आहे.												
८) चित्रे, नकाशे व आकृत्यांचा वापर केलेला आहे.												

पाठ्यपुस्तक	अशंत अहसमत			पूर्णतः असहमत			अशंतः सहमत			पूर्णतः सहमत		
	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी
ब – पाठ्यपुस्तकाचे अंतरंग												
i) पाठ्यपुस्तकांचे अंतरंग (उद्दिष्टानुसार)												
१) ही पाठ्यपुस्तके पाठ्यक्रमानुसार आहेत.												
१०) प्राथमिकस्तरावरील उद्दिष्टे या पाठ्यपुस्तकातून प्रतिता होतात.												
११) दहा गाभाभूत तत्वे व राष्ट्रीय मूल्ये यांचा समावेश या पाठ्यपुस्तकामध्ये आहे.												
१२) या पाठ्यपुस्तकामध्ये विविध भाषिक क्षमतांच्या विकासासाठी आवश्यक घटक आहेत.												
ii) पाठ्यपुस्तकांचे अंतरंग (घटकरचनेनुसार)												
१३) या पाठ्यपुस्तकातील घटकरचना सामाजिक गरजेनुसार झाली आहे.												
१४) घटकांची मांडणी घटकपद्धतीने व मानसशास्त्रीय पद्धतीने केलेली आहे.												
१५) पाठ्यपुस्तकातील घटक मांडणीत अध्यापनसूत्रांचा अवलंब केला आहे.												

पाठ्यपुस्तक	अशंत अहसमत			पूर्णतः असहमत			अशंतः सहमत			पूर्णतः सहमत		
	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी
१६) या पाठ्यपुस्तकांमधील आशयामध्ये अचूकता व सुसंगतता आहे.												
१७) या पाठ्यपुस्तकातून समवाय तत्वांचा अवलंब केला आहे.												
१८) या पाठ्यपुस्तकातील आशय, साहित्यप्रकार व रूची याबाबतीत विविधता आहे.												
१९) पाठ्यपुस्तकातील भाषाशैली योग्य आहे.												
२०) पाठ्यपुस्तकांमध्ये विविध भाषिक क्षमतांच्या विकासासाठी आवश्यक घटक आहेत.												
२१) या पाठ्यपुस्तकांमध्ये विद्यार्थ्यांच्या दैनंदिन जीवनाशी निगडित उदाहरणांचा समावेश आहे.												
२२) या पाठ्यपुस्तकांमध्ये माहिती तंत्रज्ञानावर आधारित घटकांचा समावेश आहे.												
२३) या पाठ्यपुस्तकांमध्ये विद्यार्थ्यांच्या सामान्यज्ञानवाढीचे प्रयत्न दिसून येतात.												
२४) अध्ययन-अध्यापन प्रक्रिया आनंददायी व मनोरंजक बनविण्याचे प्रयत्न दिसून येतात.												

पाठ्यपुस्तक	अशंत अहसमत			पूर्णतः असहमत			अशंतः सहमत			पूर्णतः सहमत		
	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी जी	इं ग्र जी
२५) या पाठ्यपुस्तकांमध्ये स्तरानुसार व्याकरण घटकांचा समावेश केला आहे.												
२६) या पाठ्यपुस्तकांमध्ये आवश्यक तेथे तळटिपा, पाठपरिचय व इतर माहितीचा समावेश केलेला आहे.												
२७) या पाठ्यपुस्तकांमध्ये वयानुसार संबोध / नवीन शब्द, वाक्प्रचार, म्हणी, सुविचार इ. चा समावेश योग्य प्रमाणात आहे.												
iii) पाठ्यपुस्तकांचे अंतरंग (मूल्यमापनानुसार)												
२८) या पाठ्यपुस्तकांमध्ये सरावासाठी, स्वयंमूल्यमापनासाठी, स्वयंअध्ययनासाठी स्वाध्याय दिलेले आहेत.												
२९) या पाठ्यपुस्तकात प्रकल्पांचा समावेश केलेला आहे												
३०) या पाठ्यपुस्तकांत प्रकल्प संदर्भात योग्य ते मार्गदर्शन केलेले आहे.												
३१) या पाठ्यपुस्तकांमध्ये आरोग्य शिक्षणाचा विचार झालेला आहे.												

पाठ्यपुस्तक	अशंत अहसमत			पूर्णतः असहमत			अशंतः सहमत			पूर्णतः सहमत		
	म रा ठी	हिं दी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी	इं ग्र जी	म रा ठी	हिं दी	इं ग्र जी
३२) या पाठ्यपुस्तकामध्ये पर्यावरण शिक्षणाचा विचार झालेला आहे.												
३३) या पाठ्यपुस्तकामध्ये लोकसंख्या शिक्षणाचा विचार झालेला आहे.												
३४) या पाठ्यपुस्तकामध्ये स्वावलंबी शिक्षणाचा विचार झालेला आहे.												
३५) या पाठ्यपुस्तकामध्ये निरंतर व सर्वकष मूल्यमापनासाठीचे प्रयत्न दिसून येतात.												